

MATKAKERTOMUS: NMKL:N 63. VUOSIKOKOUS

Pohjoismaisen elintarvikkeiden metodiikkakomitean (Nordisk Metodikkommitté för Livsmedel, NMKL) 63. vuosikokous pidettiin Islannin kansallisen komitean kutsusta 22. – 25.8.2009 Selfossissa. NMKL:n hallinnollisia asioita käsittelevä subkomitea kokoontui ennen kokousta 21.8.2009.

Osallistujat

Vuosikokoukseen osallistui yhteensä noin 50 NMKL-jäsentä edustaen kaikkia pohjoismaita. Vuosikokoustyö oli, kuten tapana on, jaettu neljään alaryhmään. Lisäksi oli yhteisiä asioita käsittelevä istunto. Suomesta osallistuttiin ala- eli subkomiteoihin seuraavasti, kaikki Evirasta:

- Subkomitea 1, hallinnolliset asiat: Harriet Wallin
- Subkomitea 2, mikrobiologiset asiat: Tuula Pirhonen ja Maija Hatakka
- Subkomitea 3, kemialliset asiat: Christina Bäckman, Liv Kukkonen ja Harriet Wallin
- Subkomitea 4, aistinvaraisen arvioinnin asiat: Leena Lilleberg

Plenaari-istunto

Kokouksen plenaari-istunnon avasi NMKL:n puheenjohtaja Ole Bjørn Jensen kertomuksellaan. NMKL:n pääsihteeri Hilde Skår Norli raportoi kokoukselle toimintavuoden julkaisu- ja muusta toiminnasta, taloudesta jne.

NordVal: Vaihtoehtoisia määritysmenetelmiä validoivan NordValin puheenjohtaja Sven Qvist esitteli NordValin toimintaa, joka tällä hetkellä keskittyy mikrobiologisiin pikamenetelmiin. NordVal:issa on päätetty käsitellä myös kemiallisen analytiikan vaihtoehtoisia menetelmiä ja NordVal on saanut käsiteltäväkseen yhden validointihakemuksen. Kemiallisten pikamenetelmien validointiprotokolla on loppusuoralla ja työhön on osallistunut Suomesta Mika Tuomala. Suomen on 1.10.2009 mennessä nimettävä NordVal:in johtoryhmään edustaja, jolla on kemiallisen analytiikan osaamista. Ansiokkaasti protokollatyössä toiminut Mika Tuomola ei NordVal:in sääntöjen mukaan voi osallistua johtoryhmätyöskentelyyn, koska hän on pikamenetelmiä valmistavan yrityksen palveluksessa. Suomen edustajana nykyisessä johtoryhmässä on Maija Hatakka.

Muut raportit:

- Harriet Wallin antoi raportin ÄK-FJLS:in elintarvikeosaston ja sen työryhmien toiminnasta.
- Ulla Edberg raportoi toiminnasta CENin teknisessä komiteassa CEN/TC 275 Food analys – Horizontal methods
- NMKL:n pääsihteeri Hilde Skår Norli, joka on myös AOAC:n hallituksen jäsen, raportoi AOAC:n toiminnasta.
- Torben Leth esitteli lyhyesti tuoretta PVM-validointiasiakirjaa. PVM tarkoittaa Peer verified method validation ja on vaihtoehto täydelliseen kollaboratiiviseen kokeiluun tapauksissa jolloin ei löydy riittävästi osallistuvia laboratorioita oikeaoppiseen kokeiluun.

Kaikki raportit julkaistaneen vuosikokousraportissa.

Subkomiteatyö

Tärkeimpiä kokouspäätöksiä (alustava päätösluettelo on saatavana allekirjoittaneelta):

Subkomitea 1 (hallinnolliset asiat):

- Ruotsin kansallisen komitean puheenjohtaja Ulla Edberg valittiin NMKL:n uudeksi puheenjohtajaksi nelivuotiskaudelle. Hän seuraa Tanskan Ole Bjørn Jensenä, joka on toiminut NMKL:n puheenjohtajana 20 vuotta.
- Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja Harriet Wallin valittiin Norjan Kåre Julshamnin seuraajaksi NMKL:n kemiallisen subkomitean puheenjohtajana nelivuotiskaudelle.
- Hilde Skår Norli valittiin uudestaan NMKL:n pääsihteeriksi neljäksi vuodeksi.

- NMKL:n rahoitus ÄK-FJLS:n elintarvikeosaston projektirahalla: pääsihteeristön ylläpitoon haettiin ja saatiin 500.000 Tanskan kruunua.
- Hyväksyttiin vuoden 2010 budjetti, jonka loppusumma oli 1.910.000 Norjan kruunua.
- NMKL ottaa vastuun ÄK-FJLS:n elintarvikeosaston projektityöryhmän laatiman vertailulaboratoriostandardin julkaisemisesta ja ylläpidosta. Standardin liitteenä on luettelo nimetyistä yhteisövertailulaboratorioista ja pohjoismaissa nimetyistä kansallisista vertailulaboratorioista. NMKL päivittää luettelon vuosittain. Referenssilaboratoriotyöryhmän puheenjohtajana on toiminut Tuula Honkanen-Buzalski ja sihteerinä Harriet Wallin. NRL-asiat otetaan pysyviksi otsikoiksi sekä mikrobiologisen että kemiallisen subkomiteoiden esityslistoille.
- Päätettiin pitää NMKL:n painotuotteiden hinnat ennallaan.
- Hyväksyttiin NMKL:n toimintasuunnitelma vuodelle 2010
- Merkittiin tiedoksi NMKL:n laaja kansainvälinen yhteistyö:
 - NMKL osallistuu aktiivisesti AOAC:n vuosikokoukseen syyskuussa 2009, jossa jäsenillä kaksi esitystä AOAC (kemiallisten menetelmien validointi ja saantotiedon käyttö analyttisissä mittauksissa)
 - AOAC Europe on tiedustellut voisiko NMKL järjestää NMKL/AOAC Europe seminaarin vuonna 2012
 - NMKL osallistuu vaihtoehtoisten menetelmien validointia koskevan ISO 16140 –standardin uusimistööhön
 - NMKL on tehnyt mittavan työn Codexin menetelmäkomiteassa menetelmäkriteereiden kanssa. Työ saatiin valmiiksi keväällä 2009.
 - MicroVal toivoo tiiviimpää yhteistyötä NMKL:n kanssa.
 - NMKL osallistuu ISON ja CENin menetelmätyöhön sekä CEN/TC 275 työhön (Food analys – Horizontal methods)
 - NMKL osallistuu tavallisesti aktiivisesti IDF:n työhön, mutta ei ollut tänä vuonna edustettuna IDF:n Analytical Week -tilaisuudessa
- Annettava 1.12.2009 kansallinen lausunto siitä, tulisiko NMKL:n työkenttää laajentaa koskemaan myös talousvettä ja ympäristönäytteitä.
- Päätettiin suhtautua positiivisesti ehdotukseen, että NMKL järjestää pikamenetelmistä koulutusta teollisuudelle ja viranomaisille. Ilmoitettava pääsihteerille 1.12.2009 mennessä mikä aihealueet, näkökulmat ja teemat voisivat tulla kysymykseen.

Subkomitea 2 (mikrobiologia):

- Saija Hallanvuo valittiin uudeksi referentiksi NMKL:n *Yersinia enterocolitica* –menetelmälle ja Tuula Pirhonen valittiin kanssareferentiksi. Selvitettävä onko Saija Hallanvuo käytettävissä myös ISON kollaboratiivisen testauksen vetäjänä.
- NMKL:n *Shigella* –menetelmät: perustettiin kaksi työryhmää, toinen PCR-menetelmälle, toinen viljelymenetelmälle. Suomen kontaktihenkilöt on nimettävä 1.12.2009 mennessä.
- *Brochothrix thermosphacta*: kaikki kansalliset komiteat ovat hyväksyneet Elina Vihavaisen uuden menetelmän painettavaksi.
- Uudeksi työaiheeksi päätettiin ottaa Gram-negatiivisten bakteereiden osoittaminen pastöroidussa maidossa ja kermassa. Suomen kontaktihenkilö nimettävä 1.12.2009 mennessä.
- Ilmoitettava Suomen edustaja ryhmässä, joka suunnittelee koulutusta mikrobiologisen analytiikan laadunvarmistuksesta. Ilmoitetaan Sanna Raunila.

Subkomitea 3 (kemialla):

- Hyväksyttiin painettaviksi kaksi menetelmää tinan määrittämiseksi. Toinen menetelmä koske määritystä liekki-AAS:illa tai grafiittiuuni-AAS:illa ja toinen koske ICPMS-tekniikkaa.
- Kasvisterolit ja –stanolit: Suomen tulee 1.12.2009 mennessä toimittaa Päivi Laakson menetelmäehdotus muille kansallisille komiteoille hyväksyttäväksi ja referentin tulee laatia kokeilusuunnitelman NMKL:n kemiallisen subkomitean puheenjohtajan ja pääsihteerin hyväksyttäväksi. Asiakirjojen hyväksymisen jälkeen menetelmä on valmis kokeiltavaksi kollaboratiivisessa kokeilussa.

- Päätettiin ottaa uudeksi aiheeksi rasvan määrittäminen NMR:llä. Nimettävä Suomen kontaktihenkilö 1.10.2009 mennessä.
- Selvitettävä 1.12.2009 mennessä onko kiinnostusta aiheelle "Mausteseoksissa kielletyt väriaineet"
- Peer verified methods (PVM): uusi ohje hyväksyttiin. Leena Saari on osallistunut
- NIR- ja IR-laitteiden kalibrointi pääkomponenttien analysoimiseksi: aiheesta luovutaan, ellei 1.12.2009 mennessä löydy projektin vetäjää. Suomen edustaja projektiryhmässä on Tiina Ritvanen.

Subkomitea 4 (aistinvarainen arviointi):

- Todettiin, että subkomitea viettää tänä vuonna 15-vuotispäiväänsä.
- Päivitettiin ja selvennettiin subkomitea 4:n työsuunnitelmaa.
- Aistinvaraisen arvioinnin mittausepävarmuus: luonnos on kommentoitavana projektijäsenillä 1.10.2009 mennessä. Suomen edustaja on Päivi Kähkönen
- Aistinvaraisen arvioinnin datan raportointi: luonnos on kommentoitavana projektijäsenillä 1.10.2009 mennessä. Suomen edustaja on Päivi Kähkönen
- Viljavalmistajien aistinvarainen arviointi: projektin vetäjä on Mari Sandell (TY). Projektiryhmällä on puhelinkokous syksyllä 2009.
- Lihavalmistajien aistinvarainen arviointi: projekti on käynnistymässä. Suomen edustaja on Satu Mustalahti.
- NMKL-menetelmän nro 183 (Juomaveden aistinvarainen laadunarviointi) ja siihen liittyvän menettelyohjeen nro 11 (Juomaveden aistinvarainen arviointi) raadin koulutukseen ja seurantaan liittyvien referenssiaineiden toksikologinen riskinarviointi on käynnistymässä. Työtä koordinoi Leena Lilleberg ja Suomen kontaktihenkilönä on Pertti Koivisto.

NMKL:n seuraavat kokoukset:

- NMKL:n työvaliokunta kokoontuu helmikuussa 2010 Uppsalassa.
- Vuoden 2010 vuosikokous on 21. - 25.8.2010 Ebeltoftissa Århusin lähellä.

Yllä lueteltujen asioiden lisäksi käsiteltiin lukuisia muita asioita, joista kokoukseen osallistujat, Christina Bäckman, Maija Hatakka, Liv Kukkonen, Leena Lilleberg, Tuula Pirhonen ja allekirjoittanut mielellään antavat lisätietoja.

Lopuksi: Suomella oli vuosikokouksessa kaikkein pienin delegaatio, vain kuusi henkilöä. Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta oli 10 - 12 henkilön delegaatiot. Olisi suotavaa, että Suomen delegaatio NMKL:n vuosikokouksissa olisi laajapohjaisempi.

Suomen delegaation puolesta.

Harriet Wallin
NMKL:n Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja